

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/43/2024
Identifikačné číslo spisu:	6119356906
Dátum vydania rozhodnutia:	30.04.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Mária Trubanová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6119356906.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s. r. o., so sídlom Prievozská 2, Bratislava, IČO: 35 724 803, zast. Remedium Legal, s. r. o., so sídlom Prievozská 2, Bratislava, IČO: 53 255 739, proti žalovanému: R. M., nar. T., bytom M., o zaplatenie 3.000 eur s prisl., vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 11Csp/60/2020, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 19. októbra 2023 sp. zn. 5CoCsp/12/2023, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Prešove z 19. októbra 2023 sp. zn. 5CoCsp/12/2023 z r u š u j e a v e c v r a c i a Krajskému súdu v Prešove na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo 7. októbra 2020 č. k. 11Csp/60/2020-169 (ďalej aj „rozsudok okresného súdu“ alebo „rozhodnutie okresného súdu“) žalobu zamietol (prvá výroková veta). Rozhodol, že žalobca nemá nárok na náhradu trov konania a žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal (druhá výroková veta). Osobitným výrokom (výrok III.) okresný súd návrh na prerušenie konania zamietol.

1.1. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že konal o žalobe žalobcu, ktorý sa domáhal zaplatenia sumy 3.000 eur s príslušenstvom. Žalobca svoju aktívnu vecnú legitímáciu odvodil zo zmluvy o postúpení pohľadávky uzatvorenej so V. ako postupcom; právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému úver na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzatvorenej 13. februára 2014. Pohľadávka ku dňu postúpenia predstavovala sumu 12.485,96 eur pozostávala z istiny, zmluvného úroku, úroku z omeškania a poplatkov.

1.2. Okresný súd vec právne posúdil podľa § 52 ods. 1 až ods. 4, § 565, § 54a, § 100 ods. 1, ods. 2, § 101, § 103 Občianskeho zákonníka. Zistil, že dňa 13. februára 2014 bola uzavretá písomná zmluva o splátkovom úvere medzi V. ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom pod č. XXXXXXXXXXXX. Zo zmluvy vyplýva, že žalovanému bol poskytnutý spotrebný bezúčelový úver vo výške 12.001 eur s fixnou úrokovou sadzbou 12,90 % ročne. Dohodnutých bolo 120 splátok po 190,42 eur mesačne splatných k 25. dňu v kalendárnom mesiaci. Prvá splátka bola splatná 25. marca 2014 a posledná 25.

februára 2024. V zmluve je uvedená RPMN vo výške 15,44 %, jej priemerná hodnota 8,69 % a celková čiastka na zaplatenie 22.849,04 eur. Žalovaný neplatil splátky riadne a včas; poslednú splátku zaplatil 31. marca 2016. Právny predchodca žalobcu listom z 25. novembra 2016 vyzval žalovaného k úhrade nedoplatku n a splátkach s upozornením n a právo n a zosplatnenie úveru. Žalovaný dlžné splátky neuhradil, a preto právny predchodca žalobcu listom z 24. januára 2017 oznámil žalovanému, že ku dňu 29. decembra 2016 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru. Následne právny predchodca žalobcu listom z 22. marca 2017 vyzval žalovaného na úhradu dlhu s upozornením na oprávnenie postúpiť pohľadávku tretej osobe.

1.3. Okresný súd s poukazom na § 54a Občianskeho zákonníka ex offio skúmal, či pohľadávka voči žalovanému ako spotrebiteľovi nie je premlčaná. Aplikoval § 103 druhá veta Občianskeho zákonníka; mal za to, že premlčacia doba začala plynúť odo dňa zročnosti splátky, pre ktorú došlo k zosplatneniu dlhu. Vyjadril názor, že by malo ísť o prvú omeškanú splátku, ktorá nebola uhradená ako logický dôsledok zásady vyplývajúcej z § 101 Občianskeho zákonníka spočívajúcej v tom, že relevantné je posúdenie toho, kedy sa mohlo právo vykonať prvýkrát.

1.4. Z uvedených predpokladov súd prvej inštancie vyvodil, že došlo k zákonnému zosplatneniu úveru v súlade s § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka k 29. decembru 2016. Zosplatneniu predchádzalo písomné upozornenie z 25. novembra 2016 s upozornením na možnosť zosplatnenia; bola dodržaná aj 15-dňová lehota podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Okresný súd založil rozhodnutie na konštatovaní, že žalovaný sa dostal do omeškania prvýkrát so splátkou splatnou 25. apríla 2016; z uvedeného dôvodu trojročná premlčacia doba začala plynúť od zročnosti tejto prvej omeškanej splátky a uplynula dňa 26. apríla 2019. Z dôvodu, že žaloba bola podaná až 19. augusta 2019 bol uplatnený nárok premlčaný. Súd prvej inštancie rozhodnutie založil aj na konštatovaní, že veriteľ v oznámení o mimoriadnej splatnosti neuviedol, kvôli ktorej nezaplatenej splátke právo na zosplatnenie využil a z uvedeného dôvodu bolo potrebné vychádzať už z prvej omeškanej splátky.

1.5. Z dôvodov vyššie uvedených okresný súd žalobu v celom rozsahu zamietol z dôvodu premlčania žalobou uplatneného nároku.

1.6. Súd prvej inštancie osobitným výrokom zamietol návrh žalobcu na prerušenie konania za účelom podania návrhu na Ústavný súd Slovenskej republiky o tom, či § 54a Občianskeho zákonníka je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky.

1.7. Pri rozhodovaní o trovách konania okresný súd aplikoval § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) rozsudkom zo 17. júna 2021 č. k. 19CoCsp/52/2020-197 (ďalej aj „rozsudok krajského súdu, prvý v poradí“) rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil okrem výroku III. o zamietnutí návrhu na prerušenie konania (prvá výroková veta); odvolanie proti výroku III. o zamietnutí návrhu na prerušenie konania odmietol (druhá výroková veta); návrh na prerušenie konania zamietol (tretia výroková veta). Napokon stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal (štvrtá výroková veta).

2.1. Odvolací súd o odvolaní žalobcu rozhodol bez nariadenia pojednávania stotožniac sa so skutkovými aj právnymi závermi súdu prvej inštancie. Z dôvodu, že nebolo konkretizované, pre nezaplatenie ktorej splátky právny predchodca žalobcu pristúpil k zosplatneniu úveru odvolací súd rovnako vychádzal pri posudzovaní premlčania zo splátky splatnej dňa 25. apríla 2016 a nie až zo splátky splatnej dňa 24. decembra 2016; okresný súd podľa záverov odvolacieho súdu správne aplikoval premlčaciu dobu podľa Občianskeho zákonníka a správne zohľadnil premlčanie žalobou uplatneného nároku.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 30. januára 2023 č. k. 2Cdo/332/2021-238 (ďalej aj „zrušujúce uznesenie dovolacieho súdu“) konajúc o dovolaní žalobcu rozsudok Krajského súdu v Prešove zo 17. júna 2021 sp. zn. 19CoCsp/52/2020 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

3.1. Dovolateľ v konaní vedenom na najvyššom súde pod sp. zn. 2Cdo/332/2021 uplatnil dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Právnou otázkou, ktorá v dovolacom konaní podľa jeho názoru nebola riešená, bola nasledovná otázka:

„Je nesplnenou splátkou na účely plynutia premĺčania v zmysle druhej vety ustanovenia § 103 Občianskeho zákonníka v spore zo spotrebiteľskej zmluvy v prípadoch, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach a došlo k uplatneniu práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka v spojení s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka splátka, ktorá v súlade s § 565 Občianskeho zákonníka veta druhá bezprostredne predchádza uplatneniu tohto práva, alebo iná splátka?“

3.2. Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 2Cdo/332/2021 zmätočnosť vady rozsudku odvolacieho súdu, prvého v poradí, nezistil. Pokiaľ žalobca nesprávne právne posúdenie namietal s poukazom na § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolací súd uviedol, že dovolateľom nastolená otázka bola medzičasom rozhodnutiami dovolacieho súdu (sp. zn. 7Cdo/268/2020, 5Cdo/224/2021) vyriešená tak, že pri predčasnom zosplatnení peňažného dlhu voči spotrebiteľovi podľa § 565 Občianskeho zákonníka začína premĺčacia doba plynúť prvý deň nasledujúci po uplynutí troch mesiacov od omeškania so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh za podmienky, že v lehote uvedených 3 mesiacov od omeškania uplynula tiež 15-dňová lehota na upozornenie spotrebiteľa; 15-dňová lehota na upozornenie spotrebiteľa by mala byť realizovaná ešte pred uplynutím troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky.

4. Krajský súd rozsudkom z 19. októbra 2023 č. k. 5CoCsp/12/2023-281 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“ alebo „napadnutý rozsudok“) rozhodol nasledovne:

I. Potvrdzuje rozsudok okrem výroku III. o zamietnutí návrhu na prerušenie konania.

II. Odmietla odvolanie voči výroku III.

III. Návrh na prerušenie konania zamietla.

IV. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania nepriznáva.

4.1. Odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie bez nariadenia odvolacieho pojednávania; dospel k záveru, že odvolanie žalobcu čo do veci samej nie je dôvodné a odvolanie čo do výroku III. o zamietnutí návrhu na prerušenie konania nie je prípustné.

4.2. Ak odvolateľ namietal nesprávne právne posúdenie zo strany súdu prvej inštancie v otázke premĺčania nároku žalobcu, odvolací súd poukázal na závery okresného súdu, keď ten správne konštatoval, že premĺčacia doba začala plynúť odo dňa zročnosti prvej nesplatennej splátky, splatnej ku dňu 25. apríla 2016, ktorá bola dôvodom pre mimoriadne zosplatnenie, keďže vo výzve na úhradu dlhu právny predchodca žalobcu špecifikoval dlh sumou 1.221,35 eur, čo zodpovedá skoro siedmim splátkam a následne pristúpil k zosplatneniu úveru. Nebolo teda konkretizované, pre ktorú konkrétnu splátku došlo k zosplatneniu. Vychádzajúc z tvrdenia žalobcu, že k zosplatneniu došlo pre splátku splatnú ku dňu 15. decembra 2016 odvolací súd konštatoval, že pre uvedenú splátku by nebola splnená podmienka troch mesiacov od omeškania. V zhode so závermi súdu prvej inštancie považoval za rozhodnú splátku, ktorá zosplatnenie spotrebiteľského úveru vyvolala, a to splátku z 25. apríla 2016, čím začala plynúť premĺčacia doba pre splatnosť celého dlhu a mala uplynúť dňa 25. apríla 2019.

4.3. Uvedená právna otázka sa však stala predmetom rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (napr. uznesenie z 30. novembra 2022 sp. zn. 5Cdo/224/2021, uznesenie z 29. novembra 2022 sp. zn. 7Cdo/268/2020). V spotrebiteľských vzťahoch totiž môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Účinnosť uplatnenia práva veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka je tak podmienená tým, že veriteľ v uvedenej lehote pred uplatnením tohto práva dlžníka upozornil na to, že toto právo využije. Z § 565 veta druhá Občianskeho zákonníka vyplýva to, že veriteľ môže žiadosť o jednorazové vrátenie nesplatennej dlžnej sumy využiť najneskôr do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky a môže tak urobiť až po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením zmeškanej splátky.

Jednoznačným je to, že v čase uplatnenia práva je spotrebiteľ v omeškaní so splnením niektorej zo splátok 3 mesiace a uplynula lehota 15 dní na uplatnenie práva po upozornení dlžníka. Odvolací súd poukázal na názor najvyššieho súdu, že 15-dňová lehota na upozornenie spotrebiteľa by mala byť realizovaná ešte pred uplynutím troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky. Najvyšší súd tak uvedenú otázku uzatvoril tým, že podľa § 103 Občianskeho zákonníka plyní pri strate výhody splátok premľacia doba celého zvyšného dlhu už od splatnosti splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatný celý dlh. Inak je tomu ale pri strate výhody splátok v spotrebiteľských vzťahoch, v ktorých podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka začne premľacia doba plynúť prvý deň nasledujúci po uplynutí troch mesiacov od omeškania s o splnením splátky, pre nesplnenie, ktorej sa stal splatným celý dlh za podmienky, že v lehote uvedených troch mesiacov od omeškania uplynula tiež 15-dňová lehota na upozornenie spotrebiteľa. Až vtedy sa totiž môže veriteľ s úspechom obrátiť na súd po prvýkrát.

4.4. Odvolací súd tak vychádzal z právneho posúdenia vykonaného najvyšším súdom; právne posúdenie začiatku plynutia premľacej doby vykonané súdom prvej inštancie bolo nesprávne. Napriek uvedenému je jeho záver o premľaní nároku v spore správny. Aj v súlade so závermi vyslovenými najvyšším súdom premľacia doba začala plynúť až po tom, čo bol spotrebiteľ 3 mesiace v omeškaní so zaplatením splátky, pre ktorú bol zosplatený celý úver. Premľacia doba začala plynúť dňa 25. júla 2017, kedy bol spotrebiteľ v omeškaní so zaplatením splátky splatnej dňa 25. apríla 2016 a uplynula dňa 25. júla 2019. Ak žaloba bola podaná dňa 19. augusta 2019, bola podaná po uplynutí premľacej doby. Z uvedených dôvodov považoval odvolací súd záver súdu prvej inštancie o premľaní nároku za vecne správny.

4.5. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie, okrem výroku o zamietnutí návrhu na prerušenie konania, potvrdil ako vecne správny.

4.6. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho a dovolacieho konania krajský súd aplikoval § 396 ods. 1 a § 453 ods. 1 a 3 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Nárok na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania v odvolacom konaní úspešnému žalovanému nevznikli. Neúspešný žalobca nárok na náhradu trov dovolacieho konania nemá napriek tomu, že bol v dovolacom konaní formálne úspešný; bolo by v rozpore so zásadou spravodlivosti, ak by žalovaný bol zaviazaný uhradiť žalobcovi trovy dovolacieho konania iba z dôvodu odlišnosti názorov týkajúcich sa posúdenia právnej otázky. Z uvedeného dôvodu odvolací súd rozhodol, že stranám sporu náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania nepriznal.

4.7. Pokiaľ odvolací súd odvolanie voči výroku III. rozsudku okresného súdu odmietol, urobil tak s poukazom na skutočnosť, že proti tomuto výroku odvolanie prípustné nebolo.

4.8. Krajský súd osobitným výrokom zamietol návrh žalobcu na prerušenie konania v odvolacom konaní z dôvodov, že neboli splnené podmienky na vyhovie takémuto návrhu.

5. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodil z § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie, resp. aby zmenil napadnuté rozhodnutie tak, že podanej žalobe vyhovie v celom rozsahu.

5.1. Pokiaľ dovolateľ uplatnil dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP tvrdil, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu už vyriešená bola, a to výkladu § 53 ods. 9 v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka v otázke, pre nesplnenie ktorej splátky je veriteľ oprávnený vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pohľadávky, ak je dlžník spotrebiteľom.

5.2. Dovolateľ tvrdil, že o uvedenej právnej otázke už dovolací súd rozhodoval v zrušujúcom uznesení. Poukázal tiež na závery vyplývajúce z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/268/2020 z 29. novembra 2022, publikovaného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod publikačným číslom R 29/2023. Namietal, že v konkrétnej veci odvolací súd napriek zrušujúcemu uzneseniu najvyššieho súdu závery dovolacieho súdu

nerešpektoval a rozhodol v podstate rovnako, ako pred podaním prvého dovolania žalobcu. Uvedeným postupom odvolací súd postupoval v rozpore s § 455 CSP z dôvodu, že odvolací súd bol viazaný právnym názorom dovolacieho súdu.

5.3. Dovolací súd v zrušujúcom uznesení konštatoval, že lehota, v ktorej musí byť toto právo uplatnené, je najneskôr do splatnosti nasledujúcej splátky a veriteľ tak môže urobiť až po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením zmeškanej splátky. Dovolací súd tak nesúhlasil so záverom súdov nižších inštancií, podľa ktorého ak došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru podaním z 21. januára 2017, potom tak veriteľ učinil pre nesplnenie splátky splatnej dňa 25. apríla 2016, ako splátky prvej nehradenej, od ktorej mala začať plynúť premlčacia doba, ale naopak uzavrel, že s ohľadom na lehotu, v ktorej musí byť toto právo uplatnené, je jedinou splátkou, pre ktorú môže veriteľ v spotrebiteľských vzťahoch vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, splátka, ktorá predchádza využitiu tohto oprávnenia o tri mesiace.

5.4. Aj z celkového odôvodnenia rozhodnutia R 29/2023 vyplýva, že dovolací súd poukazuje práve na splátku splatnú tri mesiace pred využitím práva na vyhlásenie splatnosti splátok; najvyšší súd konštatuje, že neexistujú dôvody na to, aby pre spotrebiteľské vzťahy platila kratšia ako všeobecná trojročná premlčacia doba. Tieto závery najvyššieho súdu odvolací súd nerešpektoval a ani sa s nimi v napadnutom rozhodnutí nevysporiadal a veriteľovi opätovne skrátil premlčaciu dobu o vyše pol roka.

5.5. Riešenie právneho posúdenia plynutia premlčacej doby v prípade uplatnenia práva veriteľa na vyhlásenie splatnosti splátok pre ich neplnenie bolo najvyšším súdom opakovane judikované. K uvedenému dovolateľ poukázal na závery vyplývajúce z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. mája 2023 sp. zn. 6Cdo/87/2023, z ktorého zvýraznil záver, že je neprípustné, aby ktorémukoľvek veriteľovi plynula premlčacia doba v čase, keď ešte nemôže svoje právo uplatniť žalobou na súde. Všeobecne prijímaná zhoda na neprípustnosti plynutia premlčacej doby pred samotnou actio nata vylučuje, aby práve v spotrebiteľských vzťahoch platila opačná logika, ktorá legitimizuje spätný začiatok plynutia premlčacej doby podľa § 103 Občianskeho zákonníka.

5.6. Poukazujúc na konkrétnosti prejednávanej veci dovolateľ zdôraznil, že a k postupca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru k 24. januáru 2017, toto svoje právo uplatnil v súlade s § 565 v spojení s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a v súlade s aktuálnou rozhodovacou praxou najvyššieho súdu. Vyhlásil ju pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 25. septembra 2016; svoje právo uplatnil v súlade s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka po omeškaní spotrebiteľa s platením splátok po dobu dlhšiu ako 3 mesiace a spotrebiteľ bol nepochybne na toto oprávnenie veriteľa upozornený. Dovolateľ tvrdil, že odvolací súd vec nesprávne právne posúdil, ak uzavrel, že v prípade vyhlásenia mimoriadnej splatnosti k 24. januáru 2017 začala plynúť premlčacia doba od 25. apríla 2016. Podľa názoru dovolateľa premlčacia doba začala plynúť 26. decembra 2016 a uplynula by až 26. decembra 2019. S ohľadom na uplatnenie nároku na súde 19. augusta 2019 je zrejmé, že nárok žalobcu bol uplatnený včas a nemožno ho považovať za premlčaný.

5.7. Neuplatnenie práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky spôsobuje zánik tohto práva veriteľa. Z uvedeného dôvodu sa dovolateľ nestotožnil so závermi súdov nižších inštancií, v zmysle ktorého došlo k uplatneniu práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka nesplnením splátky splatnej 25. apríla 2016 a teda splátky, ktorá zosplateniu predchádzala o viac ako 8 mesiacov.

5.8. Ak aj žalobca vyslovil svoj právny názor ohľadne začatia plynutia premlčania, ten je vo vzťahu k rozhodnutiu vo veci samej irelevantný, nakoľko veriteľ nemôže skutkovo určiť, pre ktorú splátku vyhlasuje mimoriadnu splatnosť, keďže ide o otázku právnú. Občiansky zákonník toto jeho právo limituje len na jednu splátku, a teda tú, ktorá využitiu tohto práva predchádza po dobu dlhšiu ako 3 mesiace za predpokladu, že veriteľ dlžníka v lehote nie kratšej ako 15 dní upozornil na možné uplatnenie tohto práva.

5.9. Dovolateľ napokon namietal, že odôvodnenie rozsudku dovolacieho súdu je absolútne zmätočné v

tom, že na jednej strane akceptuje skutočnosť, že premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po splatnosti omeškanej splátky avšak zároveň uvádza, že k vyhláseniu splatnosti došlo pre splátku splatnú 7 mesiacov po splatnosti. Vyhlásenie splatnosti splátkového úveru je pritom právom a nie povinnosťou veriteľa; toto právo vznikne zakaždým, keď sú na to splnené zákonné podmienky a nie len raz počas trvania zmluvného vzťahu výlučne pre prvú omeškanú splátku, ako to naznačuje odvolací súd. Takéto právne posúdenie je zároveň aj nelogické z dôvodu, že ak má veriteľ na jednej strane povinnosť poskytnúť ochrannú lehotu 15 dní od doručenia výzvy a na druhej strane odberná lehota na prevzatie zásielky je 18 dní je nemysliteľné, aby veriteľ pre túto „prvú“ splátku mohol vyhlásiť splatnosť.

5.10. Dovolateľ uzavrel, že odvolací súd sa neriadil právnym názorom dovolacieho súdu v tejto veci, vec opätovne nesprávne posúdil, svoje rozhodnutie nelogicky a zmätočne odôvodnil. Navyše, odvolací súd žalobcovi nepriznal ani nárok na náhradu trov dovolacieho konania, pričom žalobca bol v dovolacom konaní pôvodne úspešnou stranou. Aj táto skutočnosť len dokrešľuje nesprávnosť a nespravodlivosť napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastník konania zastúpený v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 a 2 CSP), v ktorého neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je nielen procesne prípustné, ale aj dôvodné.

7. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namieste je tu skôr reštriktívny výklad (porovnaj sp. zn. 3Cdo/319/2013, 1Cdo/348/2013, 3Cdo/357/2016).

8. Najvyšší súd opakovane uvádza, že právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

9. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

10. Dovolateľ vyvodil prípustnosť podaného dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP ako aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Z obsahu podaného dovolania pre dovolací súd vyplýva, že dovolacia argumentácia žalobcu v zmysle zmätočnosťnej vady (§ 420 písm. f) CSP) a vady nesprávneho právneho posúdenia (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP) sa prelína. Je zrejmé, že žalobca v rámci zmätočnosťnej vady namietal, že odvolací súd napriek zrušujúcemu uzneseniu najvyššieho súdu vydaného v prejednávanej veci jeho závery nerešpektoval, aj keď bol názorom vysloveným dovolacím súdom viazaný; nesúhlasil so skutkovým záverom odvolacieho súdu, podľa ktorého splátka, ktorá vyvolala splatnosť poskytnutého úveru bola splátka splatná dňa 25. apríla 2016; určením tejto splátky (splatnej dňa 25. apríla 2016) odvolací súd „skrátil“ premlčaciu dobu veriteľa o vyše pol roka; namietal zmätočnosť rozsudku odvolacieho súdu ak uzavrel, že premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po splatnosti omeškanej splátky a na strane druhej ustálil, že k vyhláseniu splatnosti došlo pre splátku splatnú sedem mesiacov pred zosplatením úveru.

11. Ak dovolateľ prípustnosť podaného dovolania vyvodil z § 420 písm. f) CSP, podľa uvedeného ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11.1. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP je a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11.2. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

11.3. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

12. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

13. Dovolateľ v súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. f) CSP namietal nesprávne skutkové zistenie odvolacieho súdu, pokiaľ tento uzavrel, že súd prvej inštancie správne konštatoval, že premŕčacia doba začala plynúť odo dňa prvej nesplatennej splátky, splatnej ku dňu 25. apríla 2016, ktorá bola dôvodom pre zosplatenie; vo vzťahu k uvedenému skutkovému zisteniu (na ktorom odvolací súd založil napadnuté rozhodnutie) dovolateľ namietal, že takýmto spôsobom odvolací súd skrátil žalobcovi premŕčaciu dobu o vyše pol roka; z uvedeného dôvodu považoval napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu aj za zmätočné (a teda nepreskúmateľné), keď odvolací súd rozporne vychádzal z toho, že premŕčacia doba začína v spotrebiteľských vzťahoch plynúť po uplynutí troch mesiacov odo dňa splatnosti splátky, pre ktorú došlo k zosplateniu a na strane druhej uvádza, že k vyhláseniu splatnosti došlo pre splátku, ktorá vyhláseniu predčasnej splatnosti predchádzala o sedem mesiacov.

13.1. Vo vzťahu k takto formulovanej vade zmätočnosti dovolací súd z obsahu rozsudku súdu prvej inštancie, podaného odvolania a napadnutého rozhodnutia konštatuje nasledovné skutočnosti:

13.1.1. Zo skutkových zistení súdu prvej inštancie vyplýva, že žalovaný ako dlžník zaplatil poslednú splátku dňa 31. marca 2016, ďalšie splátky úveru neuhradil. Právny predchodca žalobcu realizoval výzvu na zaplatenie s upozornením na právo veriteľa úver zosplatiť listom z 25. novembra 2016; z dôvodu neuhradenia splátok napriek výzve právny predchodca pristúpil k vyhláseniu úveru za predčasne

splatný k 29. decembru 2016; uvedená skutočnosť bola dlžníkovi oznámená listom z 24. januára 2017. Okresný súd konštatoval, že došlo k zákonnému zosplatneniu úveru v súlade s § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka ku dňu 29. decembra 2016; z uvedeného dôvodu uznal aj aktívnu vecnú legitimáciu žalobcu (aj keď sa k tomu explicitne nevyjadril), ktorý v súdnom konaní uplatnený nárok nadobudol od pôvodného veriteľa na základe zmluvy o postúpení pohľadávky.

13.1.2. Okresný súd svoje rozhodnutie založil na aplikácii § 54a Občianskeho zákonníka a nárok považoval za premlčaný. Záver o premlčaní založil na konštatovaní, že žalovaný sa dostal do omeškania prvýkrát so splátkou splatnou 25. apríla 2016 a trojročná premlčacia doba začala plynúť od zročnosti tejto prvej omeškanej splátky.

13.2. Odvolací súd v rozsudku, prvom v poradí, záver súdu prvej inštancie o aktívnej vecnej legitimácii žalobcu nespochybnil a stotožnil sa aj so záverom, že rozhodnou pre určenie začatia plynutia premlčacej doby bola splátka splatná 25. apríla 2016. Výslovne uviedol, že zo strany právneho predchodcu žalobcu došlo k platnému zosplatneniu spotrebiteľského úveru ku dňu 29. decembra 2016; dodal, že z listinných dôkazov nachádzajúcich sa v súdnom spise je možné usúdiť, že v danom prípade k zosplatneniu došlo v dôsledku omeškania so splátkou splatnou dňa 24. apríla 2016. Premlčacia doba podľa záverov odvolacieho súdu začala plynúť práve dňom 25. apríla 2016.

13.3. Dovolací súd v zrušujúcom uznesení reagoval predovšetkým na otázku plynutia premlčacej doby v súvislosti s aplikáciou § 103 Občianskeho zákonníka a jeho dopad na spotrebiteľské vzťahy, vychádzajúc z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. novembra 2022 sp. zn. 7Cdo/268/2020, publikovaného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod publikačným číslom R 29/2023 konštatoval, že pri predčasnom zosplatnení peňažného dlhu voči spotrebiteľovi podľa § 565 Občianskeho zákonníka začína premlčacia doba plynúť prvý deň nasledujúci po uplynutí troch mesiacov od omeškania so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh za podmienky, že v lehote uvedených troch mesiacov od omeškania uplynula tiež 15-dňová lehota na upozornenie spotrebiteľa; 15-dňová lehota na upozornenie spotrebiteľa by mala byť realizovaná ešte pred uplynutím troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky.

13.4. Odvolací súd v napadnutom rozhodnutí korigoval svoje právne posúdenie veci pokiaľ ide o premlčanie žalobou uplatneného nároku. Zotrvaním a skutkovom zistení a právnom posúdení, že rozhodnou pre posúdenie premlčania bola nezaplatená splátka splatná dňa 25. apríla 2016; premlčacia doba však v zmysle korigujúcich záverov najvyššieho súdu začala plynúť až potom, čo bol spotrebiteľ tri mesiace v omeškaní so zaplatením splátky, pre ktorú bol zosplatnený celý úver. Odvolací súd tak uzavrel, že v prejednávanej veci premlčacia doba začala plynúť dňa 25. júla 2016 a uplynula dňa 25. júla 2019. Keďže žaloba bola podaná 19. augusta 2019, bola podaná po uplynutí premlčacej doby.

13.5. Uvedené skutkové závery súdu prvej inštancie, z ktorých odvolací súd vychádzal pri právnom posúdení premlčania nároku považoval dovolací súd za nepreskúmateľné, vzájomne rozporné a tak naplňajúce dôvodnosť dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP.

14. Predovšetkým je potrebné zdôrazniť, že súdy oboch inštancií konštatovali, že žalobca je v spore aktívne vecne legitimovaný, keď akceptovali platnosť zosplatnenia úveru a (zrejme) v tom dôsledku aj platnosť postúpenia pohľadávky pôvodným veriteľom (postupcom) na žalobcu (postupníka). Z uvedeného vyplýva, že dodržanie postupu podľa § 53 ods. 9 v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka mali preukázané.

14.1. Pre úplnosť dovolací súd uvádza, že súdna prax dospela k záveru, že v spotrebiteľských veciach môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky až najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva (§ 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka). V súvislosti s úpravou režimu straty výhody splátok zákonodarcu v ustanovení § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka zavádza nové pravidlo, z ktorého vyplýva, že veriteľ (v postavení dodávateľa) môže požadovať splnenie

celého dlhu pre nesplnenie niektorej zo splátok za podmienok, že uplynuli tri mesiace od omeškania so zaplatením príslušnej splátky, a že upozornil dlžníka (v postavení spotrebiteľa) v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Účinnosť uplatnenia práva veriteľa podľa ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka je podmienená tým, že veriteľ v uvedenej lehote pred uplatnením tohto práva upozornil dlžníka na to, že toto právo využije. Bez takéhoto včasného upozornenia je uplatnenie neúčinné. Z ustanovenia § 565 veta druhá Občianskeho zákonníka vyplýva iba to, že veriteľ môže žiadosť o jednorazové vrátenie nesplatennej dlžnej sumy využiť najneskôr do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky a môže tak urobiť až po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením zmeškanej splátky (§ 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka). Z uvedeného vyplýva, že pre tú-ktorú omeškanú splátku môže veriteľ úver zosplatiť len ak sú splnené podmienky vyplývajúce z § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a v prípade splnenia týchto podmienok veriteľ môže úver zosplatiť do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky. Ak toto právo do splatnosti najbližšej splátky (podľa úverovej zmluvy, jej splátkového kalendára) veriteľ nevyužije, jeho právo na zosplatenie pre tú-ktorú splátku zaniká. Nič mu však nebráni, v prípade, že dlžník nezaplatí ani ďalšie nasledujúce splátky, vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru pre inú (ďalšiu) nezaplatenú splátku, samozrejme iba v prípade, že podmienky vyplývajúce z ustanovenia § 53 ods. 9 v spojení s ustanovením § 565 Občianskeho zákonníka sú splnené aj pre túto nasledujúcu splátku.

14.2. Otázkou práva veriteľa v spotrebiteľských zmluvách žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky s a venoval dovolací súd v rozhodnutí z 15. decembra 2020 sp. zn. 5Cdo/36/2020, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovisk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod publikačným číslom R 4/2021. Dovolací súd v danom prípade, okrem iného, posudzoval právnu otázku, či ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení do 31. decembra 2016 obmedzovalo právo banky postúpiť na tretiu osobu len pohľadávku, ktorá bola v čase postúpenia už splatná. V rámci otázky právneho posúdenia dovolací súd v označenej veci neposudzoval § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. izolovane, ale aj vo vzájomných súvislostiach s § 53 ods. 9 v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka. Po citácii § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka uzavrel, že právo veriteľa požadovať zaplatenie celej pohľadávky z dôvodu straty výhody splátok je podľa citovaného ustanovenia obmedzené tak, že veriteľ ho môže použiť najneskôr do splatnosti najbližšej ďalšej splátky.

14.2.1. Vo veci, ktorú posudzoval dovolací súd v konaní pod sp. zn. 5Cdo/36/2020 zo skutkového stavu vyplývalo, že i) k doručeniu právneho úkonu - výzvy na zaplatenie záväzku po lehote splatnosti zo 16. januára 2012 došlo 23. januára 2012; ii) k doručeniu vyhlásenia úveru za predčasne splatný z 23. februára 2012 došlo až 6. marca 2012. Z uvedeného dovolací súd vyvodil, že veriteľ nerealizoval svoje právo na zaplatenie celej pohľadávky v súlade s druhou vetou ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka (toto právo môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky).

14.3. Obdobné závery k aplikácii § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka zaujal najvyšší súd aj v rozhodnutí z 30. novembra 2022 sp. zn. 5Cdo/224/2021, keď konštatoval, že „Otázkou potom zostáva, kedy pre spotrebiteľské vzťahy, na ktoré dopadá § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka začína plynúť premlčacia doba, keďže práva z týchto vzťahov sú premlčateľné. V tejto súvislosti je predovšetkým potrebné ustáliť, kedy sa právo mohlo vykonať po prvý raz (§ 101 Občianskeho zákonníka), teda kedy najskôr mohol veriteľ úspešne podať žalobu na súd (R 17/2017). V tejto súvislosti najvyšší súd odkazuje na právnu doktrínu z bodu 20., z ktorej vyplýva, že uvedené zákonné ustanovenie (okrem iného) sleduje nielen dosiahnutie splatnosti celej pohľadávky veriteľa (dodávateľa) pri nesplnení povinností dlžníka (spotrebiteľa) riadne a včas plniť dojednané čiastkové plnenia (splátky), ale aj vylúčenie tejto možnosti, ak by bolo takéto porušenie iba krátkodobé, nepresahujúce dobu troch mesiacov odo dňa omeškania so zaplatením splátky. Následne ju doplnia tým, že podmienkou výzvy na zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, ktoré právo môže veriteľ uplatniť najneskôr do splatnosti nasledujúcej splátky je, že veriteľ v zákonnej lehote nie kratšej ako 15 dní upozornil spotrebiteľa na uplatnenie tohto ustanovenia, ktorá začína plynúť nasledujúci deň po tom, čo veriteľovi (dodávateľovi) vzniklo právo podľa § 565, t. j. po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, bez takéhoto včasného upozornenia je uplatnenie neúčinné. Lehota, v ktorej musí byť toto právo uplatnené, je najneskôr do splatnosti nasledujúcej splátky a veriteľ tak môže urobiť až po uplynutí lehoty troch

mesiacov od omeškania so zaplacením zmeškanej splátky (§ 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka).“

15. Zo skutkového stavu zisteného súdmi nižších inštancií vyplýva, že zistili omeškanie dlžníka už pri splatnosti splátky splatnej v apríli 2016 (25. apríla 2016); výzvu na zaplatenie s upozornením na možnosť zosplatnenia z 25. novembra 2016 a právny úkon právneho predchodcu žalobcu, ktorým dlžníkovi oznámil zosplatnenie k 29. decembru 2016 (listom z 24. januára 2016).

15.1. Dovolateľ nepoprel, že dlžník bol v omeškaní s o zaplacením všetkých splátok od posledného plnenia dlžníka (31. marca 2016) až do zosplatnenia celého zostatku úveru.

15.2. Záver o tom, ktorá splátka vyvolala zosplatnenie je východiskovým skutkovým zistením k posudzovaniu platnosti zosplatnenia, ale aj k záveru o prípadnom premŕčaní nároku (stanovujúce rozhodný deň pre počítanie začatia plynutia premŕčacej doby).

15.3. Súd nižších inštancií uzavreli, že žalobca je aktívne vecne legitimovaný, keď už súd prvej inštancie explicitne konštatoval, že došlo k zákonnému zosplatneniu úveru.

15.4. Do úvahy tak prichádzalo zosplatnenie úveru pre všetky splátky, ktoré od splátky splatnej 25. apríla 2016 dlžník neuhradil. Pre platné zosplatnenie je však potrebné konanie veriteľa súladne s § 53 ods. 9 v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka.

15.5. Záver odvolacieho súdu ohľadne momentu, od ktorého mohol veriteľ (banka) svoje právo uplatniť v súdnom konaní je neurčitý; je potrebné rozlišovať právo veriteľa uplatniť v súdnom konaní nárok na zaplatenie splátky, ktorá nebola uhradená v lehote splatnosti (ktorou sú v danom prípade všetky splátky nasledujúce po splátke splatnej 25. apríla 2016), právo (nie povinnosť) zosplatniť úver v prípade omeškania so zaplacením splátky po dobu prevyšujúcu tri mesiace za splnenia podmienok podľa § 53 ods. 9 v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka a právom veriteľa uplatniť v súdnom konaní nárok na zaplatenie zosplatnenej pohľadávky. Podstatné totiž nie je, pre ktorú splátku mohol veriteľ úver zosplatniť, ale pre ktorú toto právo skutočne realizoval a úver zosplatnil.

15.6. Pre posudzovanie premŕčania pre splátku splatnú už 25. apríla 2016 neexistuje žiadne opodstatnenie; nepostačuje, ak odvolací súd uviedol, že veriteľ vo výzve na zaplatenie (s upozornením na možnosť zosplatnenia) špecifikoval dlh sumou 1.221,35 eur, čo zodpovedá takmer siedmim splátkam.

15.7. Takýmto postupom súdy nižších inštancií arbitrárne „skrátili“ veriteľovi zákonnú trojročnú premŕčaciu dobu, keď z obsahu spisu vyplýva (a to aj pre súdy nižších inštancií), že podmienky na zosplatnenie úveru boli dané aj pre splátku splatnú 25. septembra 2016 a veriteľ svoje právo využil a úver zosplatnil k 29. decembru do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky (25. januára 2017).

16. Súd prvej inštancie vo svojom rozsudku a ani odvolací súd v potvrdzujúcom rozhodnutí (ktoré spolu tvoria kompletizujúcu jednotu) nevysvetlili, z akého dôvodu v neprospech veriteľa skrátili zákonnú premŕčaciu dobu najmä v prípade, ak veriteľ pristúpil k zosplatneniu ku dňu 29. decembra 2016, keď splátky, na ktoré zosplatnenie nedopadá, sa premŕčávajú samostatne na rozdiel od splátok, nasledujúcich od splatnosti splátky, pre ktorú veriteľ dlh reálne zosplatnil. Práve v uvedenom dovolací súd zistil vnútorný rozpor záverov napadnutého rozsudku odvolacieho súdu spôsobujúceho jeho rozpornosť, nepreskúmateľnosť a na základe uvedeného naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP.

17. Pre úplnosť dovolací súd vo vzťahu k zmätočnosťným vadám (§ 420 písm. f) CSP) uvádza, že postup odvolacieho súdu, ktorým by nerešpektoval pre neho záväzné závery dovolacieho súdu vyjadrené v zrušujúcom uznesení (z 30. januára 2023 sp. zn. 2Cdo/332/2021) nezistil. Dovolací súd sa totiž v uvedenom rozhodnutí zamerail na otázku riešenú judikátorne (R 29/2023), a teda, že v spotrebiteľských veciach začína premŕčacia doba plynúť prvý deň nasledujúci po uplynutí troch mesiacov od omeškania so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh za podmienky, že v lehote troch mesiacov od omeškania uplynula tiež 15-dňová lehota na upozornenie veriteľa. Dovolací súd tak neriešil, ktorá splátka sa považuje za splátku, ktorá zosplatnenie vyvolala.

18. Existencia dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP je sama osebe dôvodom pre zrušenie rozsudku odvolacieho súdu a vrátenie veci na ďalšie konanie. Dovolací súd sa preto nemohol zaoberať prípustnosťou (a už vôbec nie dôvodnosťou) dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

19. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Najvyšší súd v súlade s týmito ustanoveniami zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, majúc za to, že náprava zrušením len rozhodnutia odvolacieho súdu je v tomto prípade možná i postačujúca (§ 449 ods. 2 CSP). Odvolací súd opätovne posúdi otázku premlčania s tým, že závermi vyslovenými dovolacím súdom v tomto uznesení je odvolací súd viazaný (§ 455 CSP).

20. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). O trovách dovolacieho konania preto rozhodne odvolací súd.

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.